

החברותא

בס"ד ערש"ק פר' אמור ג' אייר תשס"ה

החברותא בטאן פנימי לחברים גליון מס 252

פנינים יקרים

אמור אל הכהנים וגו' (כא, א') פרש"י להזהיר גדולים על הקטנים, ופירושו להזהיר מלשון זהר הרקיע שהוא להאיר ופירוש גדולים שהם המוחין ופירוש קטנים הוא הקטנות שהיא שכינה בתחתונים כלומר להאיר הגדלות על הקטנות מן הרצון העליון עד אלה המצוות אשר יעשה אותם האדם בעולם העשיה וחי בהם והבן.

השלום שהוא בין אדם לחבירו בלתי אפשרי להשיגה כי אם ע"י ענוה שיראה כזאת עצמו כחצי דבר וחבירו ישרימו. ורואה חסרון עצמו ומעלת חבירו. וזו מדת ענוה נקראת רצון השי"ת שאוהב לענוים כמאה"כ תשכון את דכא ושפל רוח...

(יסוד העבודה - מכתבי קודש)

על ספירת העומר

פסח עיקר הגאולה מצד הקב"ה דלית לנו כלום מעצמנו, ואח"כ בימי הספירה מתברר הדעת וזוכין לקבלת התורה.

תכלית החרות להיות אנכי ה' אלקיך וכמ"ש חו"ל אין לך בן חורין אלא העוסק בתורה פירוש בן חורין שמבין החירות ומתדבק בשורש החירות שהתורה מלמדת וכו' מעין זה נוהג בכל שנה ושנה בפסח נפתח פתח החירות אח"כ בימי הספירה ושבועות צריכים להבין ולתבונן במכוון זה החירות...

(שפת אמת)

ואהבת לרעך כמוך (י"ט, יח) איתא בתו"כ אר"ע ואהבת לרעך כמוך זה כלל גדול בתורה. הנסיון אצלו הוכיח מה שנאת חנם גורם ר"ל את כל יגיעו כ"ד אלף תלמידיו בשביל פירוד נעדרו, ע"כ אמר ר"ע אם אין שלום אין כלום וזה כלל גדול בתורה אהבת חברים והבריות כי הוא היה בעל נסיון.

(תורת יחיאל)

וספרתם לכם ממחרת השבת. כשיצאו ישראל ממצרים שהיא עומק הקליפות מכדי לקבל התורה. בינת נבונים תסתתר עד אחרי ספירת ימי טהרתם מדרגא לדרגא חמישים יום שהם שערי בינה ותשובה לשוב מדרכם הראשון ולזכך חומרם. ובלתי זה לא היו יכולים לקבל הבינה והחכמה שהיא התורה.

קודם כל עשיית מצוה אומרים בשם כל ישראל כי התקון הגדול ביותר ליהודי שיכלול את עצמו עם כללות ישראל, כי יש עולם הנקרא כל ישראל ובעולם ההוא לא מגיע שום פגם וחטא. ואף שהפרטים חוטאים לפעמים אבל הכלל ישראל תמיד בקדושתו ואין שמן ואין פגע רע שולט עליו, ותמיד צורתו חקוקה למעלה.

וספרתם לכם וגו' (כ"ג ט"ו)... כאשר מתקדשים ומגיעים לעצמות הקדושה שהיא ההכרה של קדושתי למעלה מקדושתכם אז מתקים בנו הפסוק וספרתם לכם לפי שפרשו המפרשים לשון ספיר ולכם שיהי' לכם הס"ד לשלום על עצמכם.

(נחל איתן)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

שיחת הרא"ש ז"ל א"א פירשט לארא תפ"ל א"א, נאסר ע"י הרב"א.

התחזרות הדין עם הרחמים

252

החבור, וידבר אלקים - אל משה, פירוש: הקב"ה מדבר אל משה במדת הדין ואומר לו שגם מדת הדין הזאת הינה מדת הרחמים אני ה'. גילוי זה מביא את האדם להכנעה וההכנעה מביאה להתגלות מדת הרחמים שבה.

אליבא דאמת אף אחד לא רוצה להיות נכנע, כי זה מאד קשה, האדם הוא גוף והגוף צריך להיות דומה לבהמה כמש"כ (תהלים מ"ט) נמשל כבהמות נדמו, וכן כתוב (שם ע"ג) בהמות הייתי עמך, וכן אדם ובהמה תושיע ה' (שם ל"ו) וכמו הבהמה אינה שווה לאדון ויש לה הכנעה טבעית לאדון, כך צריך האדם להגיע להכרה במציאות שאין שוה לו ושהוא יתב"ש מנהיג את הבריה וממילא תהיה לו הכנעה לרבש"ע, מתוך הבנה שאינו דומה לאדון העולם כלל, נמצא שבפועל האדם והבהמה דומין זה לזה, הבהמה צריכה את היניקה מהאדון המשפיע עליו את כל מה שצריך והאדם צריך את היניקה מהקב"ה המשפיע עליו את כל מה שצריך. כך שבפועל אין כל השתוות (דמיון) בין האדם לבורא יתברך שמו.

נכון שהאדם אינו דומה לבהמה ממש כי לאדם יש שכל ולבהמה אין שכל אבל בתוצאה רואים שאין כל הבדל, מפני שהאדם מחמת השכל שיש לו, יש לו בחירה, ומה היא הבחירה? להתבונן ולחפש את עצמיותו בבריה ולגלות שבעצם אין כל הבדל בינו לבין הבהמה. ולפעמים הוא יותר גרוע מבהמה והוא כאשר אינו מנצל את השכל שיש לו כדי להכיר את האמת שהוא דומה לבהמה אלא שמנצל את השכל לראות

וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה' (שמות י, ב) אומר רש"י דבר אתו משפט, כוונת רש"י להסביר הלשון וידבר "אלקים" שהוא מדת הדין כמו בראשית ברא "אלקים" את השמים ואת הארץ (בראשית א, א) אשר על זה אמרו חז"ל בתחילה עלה במחשבה של הקב"ה לברא את העולם במדת הדין (עיין רש"י שם) מזה אנו למדין שהקב"ה דיבר עם משה רבינו קשות - משפט.

התביעה שהרבש"ע תובע מהאנשים הוא שימסרו את נפשם אליו יתברך שמו. הקב"ה רוצה שבני האדם יתנהגו בעבודתם העצמית להיות דומין אליו יתברך, וכמו שהוא ברא את העולם בדין כך רוצה שהעצמיות העובדים על עצמם שידרשו מעצמם מדת הדין כדי ללכת באותו מהלך של הרבש"ע. וזהו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. פירוש: וידבר אלקים - הקב"ה התגלה למשה במדת הדין - אלקים ויאמר אליו אני ה', במדת הרחמים. איך ההתגלות? בזה שתדע כי אפילו אם הולכים בדין בכ"ז תדע כי אני ה' - מדת הרחמים. זאת אומרת הקב"ה מגלה שמתוך אותו בחינה של דין אלקים שם אני ה' מדת הרחמים.

האדם כשמגיע למדרגה הזאת (לשלב את מדת הדין עם מדת הרחמים) רואה שכל העולם הוא "אוילע דין" (דין בלבד) ואיך נעשה כל העולם דין? מפני שאין הכנעה בעולם. כי רק בני האדם המחפשים להכיר את עצמם הם מגיעים להכנעה, הם רואים את העולם במדת הדין. והם מתבוננים בחפוש העצמי שלהם לגלות את מציאות הבורא השוכן בתוך החשך ומגלים את

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

252

הסיבות מביא את הסיבה דרך הצדיק קורה שהאדם לא תופס את הרבי - הצדיק כסיבה אשר על ידו יתחברו אל מסובב כל הסיבות וזה טעות גדול כי לא הרבי ולא הצדיק יכולים להושיע. הנה אנו רואים שהקב"ה דיבר עם משה רבנו קשות, ומה אמר לו אני ה', רק אני נותן רחמים ולא אחר, ולכן כשאתה משיג את הרחמים איך יכול להתגאות בזה שהשגת רחמים כי אני ה', ואתה בסכנה תמידית בכל נשימה ונשימה כך שלא תנתק מלהכיר את הרחמים. ואז תראה בסיבה שאינו אלא אמצעי להכיר את מסובב הסיבות שהוא הבוית"ש.

תפקיד האדם בעולמו לדעת שהוא לא יותר מ"אדם", ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל, ואת השכל שיש לו צריך לנצל כדי להכיר את הסכנה התמידית שלו ממש בכל נשימה ונשימה, ואז נוצרת בריאה חדשה מתוך פעולות האדם. הבריאה החדשה דומה לחלב שהבהמה נותנת ואינה מרגישה כלל בנתינתה, כך נוצרת נתינה מהאדם שהאדם אינו מרגיש כלל בנתינה כאשר נמצא בהכנעה מלאה, כי הוא דומה לבהמה הנותנת חלב ואינה מתענגת מהחלב שנתנה אלא מהפינוק שהאדון מעניק עליו, כן האדם מתענג על ה' כגמול עלי אמו וקיימת ביניהם אהבה גם בשעה שהבן מוציא מהאם כסף למטרות מסוימות וגם כאשר המהלך הוא הפוך שהבן מוציא כסף עבור האמא, כל זה אינו חשוב כלום כנגד התענוג שיש בעצם ההתקשרות בין הבן לאם.

בדרך העולם אנו שמים לב שהקשר בין הבן לאם משתנה במשך הזמן. בהחלט ניתן להבחין בהבדל שיש בין הקשר בעודו קטן לקשר כאשר גודל ומפתח עצמאות. לפעמים קורה שהאם חושבת שאין אהבה בינה לבין

בגדלות עצמית עד כדי כך שמשוה את השכל לאחדותו יתברך בזה שרואה את עצמו בבחינת "אחד" כלומר אני המדבר אני החושב וככל שחושב יותר ויותר על גדלות העצמית מפתח מחשבה שהוא אחד ומיוחד ואין דומה לו בעוה"ו. וממילא הוא דומה לרבש"ע שגם הוא אחד ומיוחד. על זה אמר ישעיהו הנביא (ישעיהו א) ידע שור קונוהו וחמור אבוס בעליו [אבל] ישראל לא ידע עמי לא התבונן, לדעת שהם בבחינת בהמה כנבראים של הקב"ה. ובזה שלא רצו לראות את הבהמיות שלהם ולא היה להם ההכנעה הלכו והסתבכו עד שראו את עצמם דומין לרבש"ע בכבודו ובעצמו.

לכן פונה הקב"ה לאדם כמו שפנה למשה רבנו באמרו וידבר אלקים אל משה ויאמר אליו אני ה'. הקב"ה מבקש מהאדם שתמיד יכיר את בחינתו ויהיה נכנע בכל מהלך המחשבה כי אז יגלה את מדת הרחמים הנמצאת בתוך מה שמוגדר לכאורה כמדת הדין.

מחמת השכל שיש לאדם קיימת נטיה שלא להכנע לרבש"ע, ורק כאשר מחפש את עצמו בעבודת ה' האמיתית יכול להגיע להכנעה מלאה. איך המעבר הזה נעשה? התירוץ הוא שהקב"ה מסובב כל הסיבות מכניס בבריאה דברים לא שגורתיים והאדם בהתבוננותו בהם נעזר להגיע להכנעה האמיתית. ההיפך ממה שקורה אצל אומות העולם כאשר הקב"ה מסובב כל הסיבות מביא סיבה לעולם מתוך מטרות שבאמצעותם יתעורר האדם להגיע להכנעה האמיתית. בפועל הם מהללים ומפארים את הסיבה כאלו הוא מציאות בפני עצמה הגובל בכפירה וע"ז כי מתנתקים ממסובב הסיבות ונתפסים בסיבה. כאשר הרבש"ע מסובב כל

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמי קודם

252 ט

ושמים ולכך הגיע לדרגה שיצאה נשמתו
באחד כי הבין שגם הדין הוא בעצם רחמים,
וזה כלל לכל אלו שרוצים לעבוד את
הבזית"ש, הוא יתב"ש מתגלה אליהם
ומשרה שכינתו עליהם כמו שכתוב בהמשך
הפרשה: וארא אל אברהם אל יצחק ואל
יעקב בא-ל שדי ושמי ה' לא נודעתי להם,
וכפרש"י לא הודעתי אין כתוב כאן אלא לא
נודעתי, לא נכרתי להם במדת אמיתית שלי
שעליה נקרא שמי ה' נאמן לאמת דברי שהרי
הבטחתי ולא קיימתי, מה לא קיימתי? שיהיה
בזה מדת הרחמים עד שיהיה לאדם הכנעת
יתר והכנעה חזקה עד שיגיעו וגם הקימותי
את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען ואת
ארץ מגוריהם אשרו גרו בה. הרי שיש
התגלות שכינה הן מצד האבות והן מצד ארץ
ישראל והן מצד הקמת הברית איתם והכל
בזכות ההכנעה.

(האשכנזי/כ"א כ"ט"ה)

בנה ואז במקום שיהיה לה סיפוק בזה שהבן
גדל והגיע לעצמאות יתר, האם מרגישה את
ההיפך חושבת שהבנים הגדולים לא אוהבים
כ"כ וגורמת עי"ז שהאם מתרגזת עליהם, אז
תפקיד הבן לעורר תענוג ולהיות כבהמה
שמעוררת תענוג בבני האדם שהשקיעו
כספם וכו' עבורם. ואם אין הבן מעורר את
התענוג הזה יש מקום לחשוש שהאהבה
שלהם היתה שקר ודמיון ובאמת שמרמים
את עצמנו והולכים מן העולם מלאי דמיונות
הכל בגלל שלא היה הכנעה כלפי האם
וכשאין הכנעה יש מסך המבדיל כך גם בינינו
לבין הקב"ה יש מסך מבדיל בין וידבר
אלקים אל משה לבין ויאמר אליו אני ה' ולא
משיגים את התוצאה החשובה לחבר את
הדין עם הרחמים לקיים מה שכתוב (בראשית ב)
ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים, כלומר
כשיש החבור בין דין לרחמים.

רבי עקיבא הכיר היטב את החבור בין דין
לרחמים הנאמר ביום עשות ה' אלקים ארץ

שהשמחה במעונם

הר"ר חיים ולס ומשפ' להולדת הבת
הר"ר אברהם שנקר ומשפ' להולדת הנכדה
הר"ר חיים ברזסקי ומשפ' להולד הבן
הר"ר שמעון ברזסקי ומשפ' להולדת הנכד

חיל עיי
משרכת החברותא
רח' שני 3
02 - 5829688 ☎
02 - 5325477 פקס:
5080 ת.ד.
91050 ירושלים

לעילוי נשמת

מרת חי' רבקה דבורה ע"ה ב"ר אהרן ז"ל נלב"ע כ"ח ניסן
ת.נ.צ.ב.ח.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

